

**NOUSIAISTEN KUNNAN
TIETOTILINPÄÄTÖS VUODELTA 2021**

Yhteistoimintaryhmä 21.3.2022 § 10
Kunnanhallitus 28.3.2022 § 63
Valtuusto 13.6.2022 § 31

Sisällysluettelo

1. Johdanto	3
2. Tietosuojaa koskeva lainsäädäntö	3
3. Tietosuojavastaava	4
4. Tietosuojavastaavan uutiskirjeet ja henkilökunnan koulutus.....	4
5. Nousiaisten kunnan tietovarannot ja vastuut	4
6. Rekisteröidyn oikeudet.....	6
7. Tietosuojaa koskevat uhat	6
8. Tietosuojaloukkaukset	6
9. Vuoden 2021 kehittämiskohteet.....	6

1. Johdanto

Tietotilinpäättöksen tarkoituksena on tarjota ajantasainen tilannekuva Nousiaisten kunnan henkilötietojen käsittelyn nykytilasta sekä arvio tietosuojan toteutumisesta. Sen tavoitteena on lisätä avoimuutta ja luottamusta siihen, että organisaatiossa noudatetaan organisaation luomia tietoturva- ja tietosuojaperiaatteita ja käsitellään henkilötietoja niiden mukaisesti. Tietotilinpäättös korostaa vastuullisuutta tiedon käsittelemisessä. Kuntaorganisaatiossa käsitellään huomattavasti erilaista sensitiivistä henkilödataa, joten luottamus on toiminnan elinehto. Luottamuksen merkitys korostuu tällä hetkellä, kun kuntalaisten palveluja digitalisoidaan, ja digitaalisten palveluiden kehittäminen edellyttää tietoturvan ja tietosuojan huomioimista.

Tietotilinpäättöksen koonnista vastaa tietosuojavastaava yhdessä hallintojohtajan kanssa. Tietotilinpäättös laaditaan kerran vuodessa tilinpäättöksen yhteydessä, ja se täydentää tietoturvan ja tietosuojan osalta tilinpäättöksessä esitettyjä tietoja. Tämä tietotilinpäättös on Nousiaisten kunnan historian kolmas ja sen tarkoituksena on antaa luottamushenkilöille sekä kuntalaisille kuva siitä, millä tavalla henkilötietojen käsittely on huomioitu Nousiaisten kunnassa ja millä tavoin tietoturva- ja tietosuoja-asioita on huomioitu kalenterivuonna 2021. Tavoitteena on tulevina vuosina tämän dokumentin pohjalta kehittää edelleen tietotilinpäättöstä.

Tietosuojasääntely koostuu tietosuoja-asetuksesta, kansallisesta tietosuojalainasta sekä erityislainsäädännöstä. Suomessa tietosuojavaltuutetun toimisto valvoo tietosuojalainsäädännön noudattamista. Tietosuoja-asetuksessa (GDPR) on keskeisenä teemana tietosuojariskien hallinta ja rekisterinpitäjän tilintekokykyisyys-periaate. Osoitusvelvollisuuteen kuuluu mm. se, että organisaation sopimuksissa ja alihankinnoissa on huomioitu tietosuojan ja -turvan vaatimukset. Lisäksi rekisterinpitäjän tulee huomioida rekisteröidyn henkilötietojen käsittelyyn kohdistuvat riskit.

2. Tietosuojaa koskeva lainsäädäntö

EU:n yleistä tietosuoja-asetusta (GDPR) on nyt sovellettu kohta neljä vuotta. Eurooppalaisen digitalisaatio-kehityksen ja siinä onnistumisen ehdottomassa keskiössä ovat kansalaiset ja digitaalisten taitojen ja osaamisen kehittäminen sekä luottamuksen rakentaminen ja ylläpitäminen. Kaiken kaikkiaan lainsäädäntö on isossa murroksessa liittyen tiedonhallintaan, tietoturvaan ja tietosuojaan.

Digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annettu laki (306/2019) tuli voimaan 1.4.2019. Uusi laki sisältää digitaalisten palvelujen saavutettavuusvaatimukset sekä viranomaisten digitaalisten palvelujen suunnittelua ja ylläpitoa sekä sähköisen tunnistamisen perusteita koskevat vaatimukset. Useimmat uuden lain sisältämät perusvaatimukset ovat yleisellä tasolla, ja niitä on tulkittava jatkossa samaan aikaan muun muassa tiedonhallintalain, julkisuuslain ja tietosuojalainsäädännön (kuten EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen) kanssa

Julkisen hallinnon tiedonhallintalaki (906/2019) astui voimaan 1.1.2020. Tiedonhallintalain tarkoituksena on varmistaa viranomaisten tietoaaineistojen yhdenmukainen ja laadukas hallinta ja tietoturvallinen käsittely. Lisäksi lailla mahdollistetaan tietoaaineistojen turvallinen ja tehokas hyödyntäminen sekä edistetään tietojärjestelmien ja tietovarantojen yhteen toimivuutta.

3. Tietosuojavastaava

Kunnan tietosuojavastaavana toimii kirjanpitäjä Virva Kiuru.

Tietosuojavastaavan tehtävät:

1. seuraa tietosuojasääntöjen noudattamista koko organisaatiossa ja tuo esiin havaitsemiaan puutteita
2. antaa tietoja ja neuvoja tietosuojasääntöjen mukaisista velvollisuuksista johdolle ja henkilötietoja käsitteleville työntekijöille
3. antaa pyydettyä neuvoja tietosuojan vaikutustenarvioinnin tekemisestä ja valvoo vaikutustenarvioinnin toteutusta
4. on rekisteröityjen yhteyshenkilö henkilötietojen käsittelyyn liittyvissä asioissa
5. on tietosuojavaltuutetun toimiston yhteyshenkilö ja tekee yhteistyötä tietosuojavaltuutetun toimiston kanssa.

4. Tietosuojavastaavan uutiskirjeet ja henkilökunnan koulutus

Kunta informoi ja kouluttaa henkilöstöään tietosuojaan liittyvistä ajankohtaisista asioista erityisesti tietosuojavastaavan uutiskirjeillä. Henkilöstölle lähetettävän sähköpostin lisäksi tietosuojavastaavan uutiskirjeet on koottu Nousiaisten kunnan henkilöstön Intraan. Tietosuojavastaavan uutiskirjeissä on käsitelty tärkeitä tietosuojaa ja tietoturvaa koskevia kysymyksiä, ajankohtaisia tilanteita sekä kertausta tietosuojaa koskevasta sääntelystä.

Vuoden 2021 tietosuojavastaavan uutiskirjeet ja niiden aiheet:

- Tietosuojavastaavan uutiskirje nro 52
 - Aiheena henkilötietojen käsittely
- Tietosuojavastaavan uutiskirje nro 53
 - Aiheena tietosuojakoulutukset
- Tietosuojavastaavan uutiskirje nro 54
 - Aiheena digiturvallinen työelämä

5. Nousiaisten kunnan tietovarannot ja vastuut

Koko kunnan henkilötietoja sisältävien rekisterien määrä on 28. Rekistereiden tietosuojaselosteet löytyvät Nousiaisten kunnan internet-sivuilta osoitteesta:

<https://nousiainen.fi/paatokset-ja-hallinto/yleishallinto/tietosuojaselosteet/>

Rekistereitä ovat:

- Sidonnaisuusrekisteri
- Henkilöstöhallinto-rekisteri, johon kuuluvat seuraavat henkilöstöhallinnon järjestelmät ja osarekisterit: Pegasos, Web-tallennus, WebPala, WebAGS ja AGS Client
- Asianhallintajärjestelmä (Dynasty for SQL)
- Myyntilaskujen sähköinen kierrätys (Pro eLaskutus)
- Kirjanpito ja sisäinen laskenta (Raindance)
- Ostolaskujen sähköinen kierrätys ja arkisto

- Kuntarekry-järjestelmä
- Kameravalvontajärjestelmä
- Kunnan kotisivujen yritys ja yhdistys rekisteri
- Liukuesteiden jakelu
- Vesihuollon asiakastietojärjestelmä
- Yksityisteiden kunnossapitoavustukset
- KuntaNet-rekisteri, joka sisältää rakennusvalvontaosan, rakennus- ja huoneistoreksiterin, kiinteistöjen omistajaluettelon, maa-ainestönon valvontaosan ja väestörekisterin. MapInfo on paikkatieto-ohjelmisto, joka toimii karttapohjaisena liittymänä KuntaNet-rekisterin tietoihin.
- Oppilastietojen hallintajärjestelmä (MultiPrimus)
- Vaskikirjastojen asiakasrekisteri
- Varhaiskasvatuksen asiakasrekisteri (sisältää päivähoito Mukana mobiiliin ja eAsiointiin)
- Etsivän nuorisotyön sekä nuorten työpajatoiminnan asiakasrekisteri
- Kysely- ja tutkimuspalvelu (Webropol)
- Kuntosalin asiakasrekisteri
- Saattajakorttirekisteri
- Tapahtumien osallistumisrekisterit
- Opetuskäytössä olevat ohjelmat sekä sähköiset työskentely-ympäristöt
- Luottamushenkilökortisto
- Nuorisotilojen asiakkaat – Nuorisokortti
- Pyydä Apua –nappi
- Rakennusluparekisteri Lupa.fi
- Harrastuskerhojen osallistumisrekisterit
- Varhaiskasvatuksen ilmoitusvelvollisuus

Rekisterinpitäjän vastuut henkilörekistereistä jakautuu kunnanhallituksen ja lautakuntien kesken. Kunnanhallitus toimii rekisterinpitäjänä niiden henkilöstörekistereiden osalta, jotka koskevat useampaa toimialaa. Lautakunnat toimivat rekisterinpitäjinä oman toimialansa henkilöstörekistereiden osalta.

6. Rekisteröidyn oikeudet

Kuntalaisille suunnatut tietosuojajohteet löytyvät Nousiaisten kunnan internet-sivuilta osoitteesta <https://nousiainen.fi/paatokset-ja-hallinto/yleishallinto/tietosuojaselosteet/>

Tietojen tarkastuspyynnön voi tehdä joko sähköisesti tai manuaalisesti ja tiedot voidaan luovuttaa joko

- 1) postitse tietosuojaselosteessa mainitulle yhteyshenkilölle osoitettuna tai
- 2) asioimalla henkilökohtaisesti, jossa tarkistetaan henkilöllisyys.

Asiakas voi tulla noutamaan pyytämänsä tiedot kunnanvirastolta. Tiedot voidaan toimittaa hänelle myös postitse.

Rekisteröidyiltä tulleiden pyyntöjen määrä 1.1.2021 –31.12.2021 välisenä aikana.

- Kaikki toimialat: tietosuoja-asetuksen mukaiset tietopyynnöt yhteensä 0

7. Tietosuojaa koskevat uhat

Nousiaisten kunnassa tiedostetaan, että kyberhyökkäyksiä tehdään jatkuvasti ja ne voivat myös kohdistua Nousiaisten kuntaan. Tämän vuoksi niihin varautuminen on tärkeää. Nousiaisten kunta hankki yhteistyössä Mynämäen kunnan kanssa Wisdomic Oy:ltä uuden palomuurin vuonna 2021.

Uudet kalastelukampanjat muuttuvat yhä älykkäämmiksi, jolloin niiden torjuminen on vaikeampaa. Sähköpostipalveluun liittyvien käyttäjätunnusten kalastelu ei vähentynyt viime vuodesta. Tämä ilmiö on näkynyt myös valtakunnallisella tasolla, muun muassa Kyberturvallisuuskeskuksen varoituksissa.

Riskien osalta yhtenä haavoittuvuutena on poikkeamat, jotka johtunut inhimillisestä virheestä joko prosessissa tai yksittäisen henkilön työtehtävissä. Tietoturvallisuuden kehittämisessä tulee huomioida prosessien turvallisuus sekä haavoittuvuuksien inhimillinen ulottuvuus.

8. Tietosuojaloukkaukset

Tietosuojaloukkauksia, jotka olisivat vaatineet raportointia tietosuojavaltuutetun toimistolle ei ole tapahtunut 1.1.2021–31.12.2021 välisenä aikana.

Vähäisempiä tietosuojaloukkauksia, joista on kirjattu tietosuojarikkomus, ei myöskään tapahtunut 1.1.2021–31.12.2021 välisenä aikana.

9. Kehittäminen

Kunta on siirtymässä vuoden 2022 aikana käyttämään asianhallintajärjestelmä Dynastyn versiota 10. Käyttöönotto on edellyttänyt lainsäädännön mukaista tiedonohjaussuunnitelmaa, joka on laadittu kunnassa vuoden 2021 aikana.

Nousiaisten kunnan kotisivuilla on julkaistu tiedonhallintalain mukainen asiakirjajulkisuuden kuvaus, jonka tarkoituksena on kuvata organisaation hallinnoimia tietovarantoja ja asiarekisterejä (<https://nousiainen.fi/paatokset-ja-hallinto/asiakirjajulkisuuskuvaus>).

Tiedonhallintalain edellyttämää tiedonhallintamallia ei kunnassa ole laadittu. Tiedonhallintamalli on kuvaus tiedonhallintayksikössä toimivien viranomaisten tehtävienhoidossa toteuttavasta tiedonhallinnasta.

Tietosuojan osalta vuoden 2022 kehittämiskohteiksi on tunnistettu seuraavia osa-alueita:

1) Henkilöstön tietoturva- ja tietosuojasaamisen kehittäminen

Tavoitteena on jatkaa henkilöstön tietoturva- ja tietosuojatietoisuuden kehittämistä ja osaamisen kasvattamista uutiskirjeiden ja henkilöstökoulutusten kautta.

2) Varautuminen tietomurtoja ja kyberiskuja vastaan

Tavoitteena on varautua tietomurtoja ja kyberiskuja vastaan nykyistä paremmin, tiedottaa mahdolliset uhat ja pyrkiä järjestelmäteknisesti (esim. palomuri) vahvistamaan kunnan varautumista.